

Sygn. akt II Ca 1297/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Teresa Kołbuc**

Sędziowie: **SSO Magdalena Bajor-Nadolska**

SSO Cezary Klepacz (spr.)

Protokolant: starszy protokolant sądowy Agnieszka Baran

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 stycznia 2017 r. w Kielcach

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L.

przeciwko J. N.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Skarżysku - Kamiennej

z dnia 7 lipca 2016 r., sygn. akt I C 256/15

oddala apelację i zasądza od J. N. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. kwotę 600 (sześćset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 1297/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 lipca 2016 r., sygn. akt I C 256/15, Sąd Rejonowy w Skarżysku-Kamiennej zasądził od pozwanego J. N. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej w L. kwotę 4.856,02 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 13 września 2014 r. do dnia zapłaty (pkt I) i kwotę 2.360 zł tytułem kosztów procesu (pkt II); nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 782,03 zł tytułem kosztów sądowych (pkt III); przyznał adwokatowi D. M. od Skarbu Państwa kwotę 738 zł tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu pozwanemu (pkt IV).

Sąd ten ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 22 listopada 2000 r. została zawarta umowa o świadczenie usługi przesyłowej sprzedaży energii elektrycznej pomiędzy poprzednikiem prawnym powódki – Zakładami (...) SA w S., a M. N. (1), który zmarł w dniu 10 września 2012 r., do śmierci mieszkał zaś na nieruchomości położonej w miejscowości (...)wraz z żoną M. N. (2), zięciem J. N., córką Z. N. i wnukiem E. N., którzy dalej tam zamieszkują. Do dnia 25 listopada 2014 r. nie były zawierane dalsze umowy o świadczenie usługi przesyłowej i sprzedaży energii elektrycznej.

W dniu 17 lutego 2014 r. pracownicy powodowej spółki dokonali wymiany urządzenia pomiarowego. Zamontowano wówczas licznik energii elektrycznej marki (...), typ (...), nr fabr. (...) rok wykonania 2013, rok legalizacji 2013. W dniu 17 lipca 2014 r. pracownicy (...) SA dokonali kontroli na terenie domu położonego w miejscowości (...)

w wyniku której zdemontowali i zabezpieczyli ten licznik, a powódka poddała go ekspertyzie. Stwierdzono w nim następujące uszkodzenia: wykonany przelotowy otwór o średnicy około 2-2,5 mm w górnej ścianie, po prawej stronie, przez który wprowadzono do wnętrza licznika cienki, podłużny, twarde, obcy przedmiot i doprowadzono do jego kontaktu z tarczą wirnika i kołami napędu liczydła, przy pomocy którego spowalniano i unieruchamiano (blokowano) wirnik licznika i liczydło, a otwór ten zamaskowano następnie matową substancją o cechach kleju cyjanoakrylowego i powłoką lakierniczą. Uszkodzenia te znajdują się na zewnątrz, w części dostępnej dla odbiorcy. Otwór w liczniku został wywiercony 2 mm zwykłym wiertłem i wiertarką. Dokonanie takich ingerencji spowodowało zablokowanie ruchu obrotowego wirnika licznika podczas poboru energii, a w konsekwencji nielegalny pobór w okresie od 17 lutego do 17 lipca 2014 r.

Mając to na względzie, Sąd uznał, że powód odpowiada za nielegalny pobór energii elektrycznej w budynku położonym w (...) we wskazanym okresie, gdyż był jedną z osób zamieszkałych w tym lokalu, która odniosła korzyść z nielegalnego poboru (art. 366 w zw. z art. 441 § 1 k.c.). Zasadzona od J. N. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w L. kwota 4.856,02 zł obliczona została zgodnie z art. 57 w zw. z art. 3 pkt 18 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.

O odsetkach ustawowych orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c., przy uwzględnieniu wymagalności należności głównej – w nocie księgowej nr (...) wyznaczono pozwanemu termin do zapłaty należności do dnia 12 września 2014 r.

Zgodnie z art. 98 k.p.c., zasądzono od pozwanego na rzecz powoda koszty procesu, na które składają się: opłata od pozwu w kwocie 243 zł, wynagrodzenie pełnomocnika – 600 zł, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa i zaliczka na opinię biegłego – 1.500 zł.

Na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazano pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 782,03 zł tytułem kosztów sądowych poniesionych na opinię biegłego.

Przyznano adwokatowi D. M. od Skarbu Państwa wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną pozwanemu z urzędu w kwocie 738 zł, zgodnie z § 8 pkt 4 w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

Apelację od tego orzeczenia wniósł pozwany, zaskarżając je w całości i zarzucając naruszenie art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, polegające na błędnej wykładni poprzez przyjęcie, że powód mógł obciążyć pozwanego opłatami taryfowymi za nielegalny pobór energii, pomimo niewykazania, że on nastąpił.

Wskazując na to, skarżący wniósł o zmianę wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że ani on, ani żaden z domowników nie ingerował w licznik, a strona powodowa nie wykazała, aby rzekoma ingerencja spowodowała nielegalny pobór energii, a tym samym szkodę. Rachunki za energię elektryczną były opłacane średnio po 150 zł miesięcznie przez znaczny okres i nie były zaniżone.

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2009 r., III CZP 107/09, przedsiębiorstwo energetyczne może obciążyć odbiorcę energii elektrycznej opłatami określonymi w art. 57 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne tylko wtedy, gdy taka energia została rzeczywiście pobrana. W niniejszej sprawie, co potwierdzają rachunki za energię elektryczną z ostatnich miesięcy, zakład energetyczny nie poniósł szkody, nie wykazał też nielegalnego poboru energii. Nie wiadomo, jakie urządzenia elektryczne znajdowały się w tym czasie w domu pozwanego, jaka jest ich moc, a tym samym, czy rachunki w kwocie po około 150 zł miesięcznie są zaniżone.

Na rozprawie w dniu 10 stycznia 2017 r. powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja jest bezzasadna.

Nie ulega wątpliwości, że w budynku mieszkalnym nr (...) w M. nastąpił nielegalny pobór energii elektrycznej.

Jak stanowi przepis art. 3 pkt 18 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 z późn. zm.), nielegalne pobieranie energii to pobieranie jej bez zawarcia umowy, z całkowitym albo częściowym pominięciem układu pomiarowo-rozliczeniowego lub poprzez ingerencję w ten układ mającą wpływ na zafałszowanie pomiarów dokonywanych przez układ pomiarowo-rozliczeniowy.

Już z protokołu kontroli instalacji elektrycznej przeprowadzonej w miejscu zamieszkania pozwanego dnia 17 lipca 2014 r. wynika (k.13), że na obudowie licznika energii elektrycznej stwierdzono uszkodzenia. Przeprowadzona przez powoda ekspertyza mechanoskopijna tego licznika wykazała (k.14-17), iż w górnej ścianie pokrywy licznika – po prawej stronie – wykonany został przelotowy otwór średnicy około 2-2,5 mm, poprzez który wprowadzano do wnętrza licznika cienki, podłużny, twardy, obcy przedmiot (np. drut) i doprowadzano do jego kontaktu z tarczą wirnika oraz kołami napędu liczydła, spowalniając i unieruchamiając w ten sposób wirnik licznika i liczydło, a otwór ten następnie zamaskowano matową substancją o cechach kleju cyjanoakrylowego i powłoką lakierniczą. Znalazło to potwierdzenie w opinii biegłego w zakresie instalacji i urządzeń elektrycznych M. P., który podał (k.139-169), że obudowa licznika energii elektrycznej została uszkodzona poprzez wykonanie dwumilimetrowego otworu, umożliwiającego dostęp do wnętrza licznika w górnej części osłony. Wskazuje to na ingerencję nieupoważnionej osoby do wnętrza licznika przy pomocy elementu umożliwiającego hamowanie tarczy licznika, co spowodowało skrzywienie górnej tarczy wirnika i zablokowanie jego ruchu obrotowego.

Prawidłowo obciążono pozwanego należnością za nielegalny pobór energii elektrycznej w kwocie 4.856,02 zł, zgodnie z notą księgową nr (...) z dnia 29 sierpnia 2014 r. (k.10), w oparciu o decyzję z dnia 22 sierpnia 2014 r. (k.11-12), wydaną przy zastosowaniu stawek określonych w (...) SA w zakresie zasad rozliczeń świadczonych usług dystrybucji energii elektrycznej (k.19-21), do czego upoważnia przepis art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo energetyczne, co potwierdził w swojej opinii biegły M. P.. Należy przy tym zwrócić uwagę, jak wyjaśnił biegły (k.206), że niemożliwe jest ustalenie zużytej energii. Gdyby bowiem nawet ustalić, jakie były w gospodarstwie domowym pozwanego urządzenia energetyczne, to nie da się dokładnie określić zużytej energii, gdyż nie wiadomo, jak długo i jakie urządzenia były w danym czasie używane. Z odczytów licznika wynika natomiast, że średniodobowe zużycie energii elektrycznej w okresie przed wyminą licznika w dniu 17 lutego 2014 r. wahało się w granicach od 4 do przeszło 10 jednostek (k.77), w okresie od 17 lutego do 20 marca 2014 r. wynosiło około 6 jednostek (k.78), w okresie od 21 marca do 17 lipca 2014 r. (daty demontażu licznika) – 2,78 jednostki, a w kolejnych okresach – przeszło 4 jednostki (k.79-80). Takie zużycie energii elektrycznej potwierdza zatem, że w okresie, kiedy licznik, co do którego stwierdzono opisane wcześniej uszkodzenia, był zamontowany w mieszkaniu zajmowanym przez pozwanego, nastąpił nielegalny pobór energii elektrycznej, skoro nieuprawniona ingerencja w układ pomiarowy polegała na hamowaniu tarczy licznika, co spowodowało skrzywienie górnej tarczy wirnika i zablokowanie jego ruchu obrotowego, a w okresie tym wskazania zużycia energii były znacząco niższe niż w okresie przed zamontowaniem tego licznika i po jego demontażu.

Mając to na względzie, oddalono apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

Zgodnie z art. 98 § 1 i 3, art. 99 i art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 600 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego – wynagrodzenia pełnomocnika będącego radcą prawnym, według stawki określonej w § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804), w zw. z § 2 rozporządzenia zmieniającego z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 1667).

Nie orzeczono o kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu pozwanemu w postępowaniu apelacyjnym, albowiem ustanowiony pełnomocnik nie złożył wniosku o przyznanie od Skarbu Państwa takich kosztów, a jedynie wnosił o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego (k.237, 250), wobec czego brak też oświadczenia, iż opłata nie została zapłacona w całości lub w części, wymaganego stosownie do

treści § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1801), w zw. z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 1714).

SSO Cezary Klepacz SSO Teresa Kołbuc SSO Magdalena Bajor-Nadolska